

2013 W1106

19 juni 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. G.M.J. van Oijen, advocaat te 's-Hertogenbosch

tegen:

[naam],
geboren op [datum], (eventuele datum van overlijden onbekend)
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
(tijdens zijn leven) lid van de congregatie van de Priesters van het
Heilige Hart van Jezus

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 30 juni 2014.

Op 22 augustus 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van mr. R.P. Baetens.

Op 18 december 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met een vertrouwenspersoon. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Oijen.

Namens de congregatie is verschenen pater [naam].

De klachtencommissie heeft voorts kennisgenomen van het na de zitting toegestuurde schrijven van mr. Van Oijen met bijlagen, ontvangen op 27 februari 2015 respectievelijk 15 april 2015 en de schriftelijke reactie daarop van mr. Baetens, ontvangen op 9 maart 2015 respectievelijk 1 mei 2015.

2. De klacht

2.1. Klager is op [datum] geboren in [plaats] en komt uit een gezin van vier kinderen. De vader van klager werkte in de bouw in zowel Nederland als Duitsland. Hierdoor was klagers vader nauwelijks thuis. Klagers moeder probeerde in die tijd het huishouden te runnen en voor de kinderen te zorgen. Doordat klagers moeder echter vaak ziek was, slaagde zij er niet in om deze taken goed te volbrengen. Daarbij kwam dat klager problemen had met zijn opvoeding. Door de opvoedproblemen enerzijds en de ziekte van klagers moeder anderzijds, heeft klager een groot gedeelte van zijn kinderjaren buitenshuis gewoond. Zo kwam klager al op zeer jonge

leeftijd terecht in een weeshuis te [plaats]. In 1966 werd klager uiteindelijk geplaatst in het internaat [internaat]te [plaats].

Samen met zo'n tien à vijftien leeftijdsgenoten (jongens) verbleef klager op het internaat in één van de paviljoenen. Na schooltijd werd hier gegeten en ook geslapen. Broeder [naam] was de geestelijk verzorger en leider van het paviljoen waar klager verbleef. Broeder [naam] werd daarbij geassisteerd door aangeklaagde.

Kort na zijn aankomst op het internaat in 1966 is klager voor de eerste keer seksueel misbruikt door aangeklaagde. Klager werd midden in de nacht wakker omdat iemand op zijn bed zat die zijn geslachtsdeel aan het betasten was. Dit bleek aangeklaagde te zijn die op dat moment nachtdienst had. Nadat klager wakker was geworden en aangeklaagde nog met zijn hand aan klagers geslachtsdeel zat, vroeg aangeklaagde aan klager of hij even met hem mee wilde komen naar zijn slaapkamer. Klager gehoorzaamde en ging mee met aangeklaagde. Eenmaal op de slaapkamer van aangeklaagde aangekomen, moest klager zich ontdoen van zijn pyjama en ondergoed. Ook aangeklaagde kleepte zich uit. Vervolgens begon aangeklaagde klagers geslachtsdeel af te trekken. Kort daarna werd klager geboden om het geslachtsdeel van aangeklaagde af te trekken. Klager gehoorzaamde. Daarna moest klager aangeklaagde pijpen. Op zijn beurt heeft aangeklaagde klager tenslotte gepijpt. Een paar dagen nadat klager voor de eerste keer seksueel was misbruikt, gebeurde ditzelfde wederom. Klager werd betast in zijn bed en moest vervolgens meekomen met aangeklaagde naar zijn slaapkamer alwaar klager aangeklaagde moest aftrekken en pijpen. Andersom deed aangeklaagde dezelfde handelingen bij klager. Ditmaal ging aangeklaagde verder dan de eerste keer. Aangeklaagde heeft geprobeerd om met zijn geslachtsdeel binnen te dringen in klagers anus. Klager had veel pijn. Het is aangeklaagde niet gelukt om klager te verkrachten. Aangeklaagde heeft zich toen afgetrokken totdat hij klaarkwam. Daarna kreeg klager van aangeklaagde een kus op zijn mond en kon hij weer terug naar bed gaan. Aangeklaagde zei tegen klager dat het hun geheim was. Dit misbruik heeft zich meerdere keren herhaald, als aangeklaagde nachtdienst had. Dit is in totaal tussen de tien en vijftien keer gebeurd.

Na verloop van tijd verergerde het seksueel misbruik. Het lukte aangeklaagde om met zijn geslachtsdeel klagers anus te penetreren. Klager moest aangeklaagde ook penetreren. Dit lukte niet. Dit misbruik heeft zich tientallen keren herhaald in de weken dat aangeklaagde nachtdienst had.

Klager heeft kort nadat hij voor het eerst misbruikt werd aan zijn moeder verteld wat er gebeurd was. Klagers moeder zei hierop dat hij zich niet zo moest aanstellen.

2.2. De gebeurtenissen hebben een zeer grote impact gehad op klagers leven. Klager kampt al jaren met psychische klachten. Als klager alleen is, komt het vaak voor dat hij gedeprimeerd is. Ook heeft klager een tijd lang zeer slecht kunnen slapen, mede hierdoor heeft hij in de Ziektewet gezeten.

- Klager is gokverslaafd geweest en maakte (en maakt) geregeld misbruik van alcohol;
- klager heeft moeite met intimiteit;
- klager doet alles voor anderen en wil nooit aan zichzelf denken;
- klager heeft sterke argwaan ten aanzien van alles dat met de Rooms-Katholieke Kerk te maken heeft.

2.3. Klager wil met het indienen van deze klacht bereiken dat de verantwoordelijken binnen de kerk namens aangeklaagde beseffen en inzien dat er met de verwerpelijke daden als omschreven in het klaagschrift onnoemelijke schade, zowel materieel als immaterieel is aangericht bij klager. Voorts hoopt klager dat hij met het doorlopen van de onderhavige klachtenprocedure voorgoed de traumatische gebeurtenissen uit zijn jeugd en de gevolgen hiervan, waar hij tot op de dag van vandaag mee te kampen heeft, achter zich kan laten. Ook wenst klager dat hij met de in deze klachtenprocedure verkregen informatie het probleem

seksueel misbruik (verder) wordt ingedamd en nieuwe slachtoffers in de toekomst worden voorkomen.

3. De reactie

3.1. Mr. Baetens heeft namens de plaatsvervangend provinciaal overste van de Congregatie gereageerd op het klaagschrift. In zijn eerste reactie heeft mr. Baetens opgemerkt dat geen objectief steunbewijs voorhanden was ten aanzien van alle door klager gestelde handelingen.

3.2. In de nagestuurde reactie van 9 maart 2015 heeft mr. Baetens gesteld dat steunbewijs bestaat ten aanzien van het moeten betasten van aangeklaagde en het betasten van klager door aangeklaagde. Een gegrondverklaring van de klacht op dat onderdeel zal volgens mr. Baetens ongetwijfeld door het kerkelijk gezag worden gevolgd. Ten aanzien van het zwaardere onderdeel van de klacht, namelijk de verkrachtingen, is geen objectief steunbewijs voorhanden. Ook in de nagezonden reactie van 1 mei 2015 stelt mr. Baetens zich op het standpunt dat objectief steunbewijs ten aanzien van de overige handelingen ontbreekt.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer zevenenvijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben voorgedaan. Deze feiten zijn niet meer in detail te onderzoeken.

4.4. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager in de periode van 1966 tot september 1968, tussen de tien en vijftien keer, namelijk als aangeklaagde nachtdienst had, betast is door aangeklaagde. Ook moest aangeklaagde klager betasten.

4.5. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de verklaring van de zus van klager. Zij heeft in haar verklaring (gedateerd 6 december 2013) geschreven dat zij ongeveer 10 of 15 jaar weet van het misbruik van klager. Ook wordt de klacht ondersteund door de verklaring van [naam], een ex-partner van klager. [Naam] heeft verklaard (blijkens haar brief van 4 februari 2015) dat zij in de periode van 1974-1976 gesproken heeft over hetgeen klager is overkomen op het internaat. [Naam] heeft een kopie van haar poëziealbum meegezonden (gedateerd 1975) waarin staat dat ze het zo erg vindt wat klager is overkomen. Ze heeft daarbij de naam van aangeklaagde genoemd.

4.6. De Klachtencommissie heeft moeten vaststellen dat voor de overige handelingen zoals in het klaagschrift genoemd, geen feiten of omstandigheden aan het licht zijn gekomen die de verklaring van klager ondersteunen zodat de klacht met betrekking tot die handelingen niet gegrond kan worden verklaard. De verklaringen van mevrouw [naam] alsmede de medische verklaringen zijn op dat punt onvoldoende specifiek om als steunbewijs te gelden voor de

overige handelingen zoals door klager omschreven. Daarmee wil overigens niet gezegd zijn dat de door klager gestelde feiten niet waar kunnen zijn.

4.7. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde onder misbruik van gezag en gezien de afhankelijkheidsrelatie waarin klager verkeerde jegens aangeklaagde hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas negen jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.8. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gedeeltelijke gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de overste van de Congregatie van de Priesters van het Heilige Hart van Jezus de klacht -zoals overwogen in 4.4.- gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 19 juni 2015 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, drs. A.A.M. Oostveen en W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door mr. H.L. Miedema, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.